

DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2022.62.181-193>

УДК 72.01

Руденко Аліна Олександрівна,
*асистент кафедри Архітектурного проектування,
Харківський національний університет
будівництва та архітектури, Харків*
alinarudenko75@gmail.com
<http://orcid.org/0000-0001-5416-7306>

Ладигіна Ірина Володимирівна,
*кандидат архітектури,
доцент кафедри Архітектурного проектування,
Харківський національний університет
будівництва та архітектури, Харків*
irina.lad.irina2017@gmail.com
<http://orcid.org/0000-0001-8370-5783>

ВІДНОВЛЕННЯ ДЕПРЕСИВНОГО МІСЬКОГО ПРОСТОРУ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМОУТВОРЮЮЧИХ ЕЛЕМЕНТІВ ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ

Анотація: розглянуто системоутворюючі елементи ландшафтного дизайну на прикладі вуличної скульптури.

Представлено основні приклади використання вуличної скульптури.

Проаналізовано світовий досвід формування об'єктів вуличної скульптури як системоутворюючих елементів ландшафтного дизайну та їх застосування для відновлення депресивних просторів в структурі постіндустріального міста.

Визначено їх системоутворюючі особливості та типологічні ознаки в умовах постіндустріального міста.

Традиційна підсистема вуличної скульптури в структурі міста складається з двох основних елементів: декоративної садово-паркової і монументальної громадських просторів.

Декоративну садово-паркову скульптуру за засобами формування поділяють на жанрову скульптуру, алегоричну та символічну.

Формування в місті нових структурних елементів громадського призначення – підцентрів розвитку, передбачає також і створення скульптурної експозиції під відкритим небом як невід'ємного елементу єдиного архітектурного ансамблю або створення сезонних скульптурних експозицій.

Таким чином, вулична скульптура формує обличчя сучасного міста, роблячи його більш привабливим та комфортним для життя шляхом утворення

нових структурних елементів, точкових включень, відновленням депресивних міських просторів.

Ключові слова: постіндустріальне місто; ландшафтний дизайн; вулична скульптура; міський простір; системоутворюючий елемент; депресивні території; відновлення.

Постановка проблеми. Становлення постіндустріального суспільства, що припадає на другу половину ХХ століття, ознаменовано виникненням депресивних міських територій, що втрачають колишні функції, і як вільні простори можуть відновлюватися засобами ландшафтної архітектури [4], що виникла, як відомо, ще в середині ХІХ столітті, відокремившись від інших архітектурних дисциплін, та зазнала за цей час безліч трансформацій. Сьогодні засобами ландшафтного дизайну [5] відкриті міські простори не тільки формуються, але й отримують виразність та неповторність їх композиційних рішень, що в останні десятиліття зазнали бурхливого розвитку як за кордоном, так і в Україні. Основними традиційними елементами ландшафтного дизайну вважаються малі архітектурні форми та озеленення, що служать для організації міських ландшафтних просторів [6]. Водночас спостерігається виникнення та формування нових елементів ландшафтного дизайну, у тому числі вуличної скульптури, яка визначає характер сучасного міста. Аналіз світового досвіду дозволяє зробити висновки, що вулична скульптура може слугувати рішенням для покращення міста, зокрема, і шляхом відновлення депресивного міського простору.

Мета дослідження полягає в дослідженні відновлення депресивного міського простору шляхом використання системоутворюючих елементів ландшафтного дизайну.

Для досягнення означеної мети виконуються **завдання**, що передбачають аналіз значних об'єктів вуличної скульптури, що створені з метою відновлення депресивного міського простору, визначення їх системоутворюючих особливостей та типологічних ознак.

Об'єктом дослідження виступає вулична скульптура, що створюється з метою відновлення депресивного міського простору як системоутворюючий елемент ландшафтного дизайну.

Предмет дослідження становлять особливості формування об'єктів вуличної скульптури як системоутворюючих елементів ландшафтного дизайну з метою відновлення депресивного міського простору в структурі постіндустріального міста.

Новизна дослідження полягає у вивченні світового досвіду формування об'єктів вуличної скульптури як системоутворюючих елементів ландшафтного

дизайну та їх застосування для відновлення депресивних просторів в структурі постіндустріального міста.

Матеріали і методи дослідження включають збір та аналіз літературних, наукових та проектних джерел стосовно означеної теми, та спираються на розуміння вуличної скульптури як системоутворюючих елементів ландшафтного дизайну, що мають власну організацію і можуть впливати на покращення міського простору.

Основна частина. Елементи ландшафтного дизайну є невід'ємною складовою частиною при формуванні відкритих просторів сучасного постіндустріального міста, серед яких особливо виділяються традиційні малі архітектурні форми зокрема, вулична скульптура, та озеленення.

Система вуличної скульптури зазнає важливих трансформацій з другої половини XIX століття в рамках становлення капіталістичних соціально-економічних відносин, що вже на ранній стадії свого розвитку зумовлюють принципові зміни у функціонально-планувальній організації міста. Формування промислово-виробничої складової в його структурі веде до екстенсивного розвитку поселень з появою нових планувальних утворень за історичними межами з їх громадськими підцентрами та знищенням приміського природного оточення.

В історичному ядрі спостерігається ущільнення забудови та реконструкція вулично-дорожньої мережі, що сприяє появі нових системоутворюючих вузлів та втраті ансамблевої цілісності історичного центру.

При цьому загальноміський громадський центр принципово змінюється. Він розгортається у просторі, демонструючи розшарування на окремі функціональні зони свого ядра – історичну, адміністративну, ділову тощо та створюючи єдину ієрархічно організовану підсистему обслуговування з підцентрами периферійних планувальних утворень та приміською зоною, невід'ємною складовою якої стають зелені насадження різноманітного призначення – відкриті ландшафтні простори, які формуються за допомогою малих архітектурних форм, в тому числі декоративної жанрової скульптури. Поступово складається загальна непереривна система озеленення та благоустрою міста, що пронизує усі його структурні елементи від центрального історичного ядра до приміської зони, створюючи неповторне цілісне міське середовище.

Соціально-економічні та політичні зміни періоду становлення капіталістичної епохи, тобто переходу від традиційного суспільства до індустріального, зумовлюючи важливі трансформації у планувальній структурі міста, не можуть, певним чином, не впливати на процеси, що починають відбуватися у культурній та художній сфері людського буття.

Не зважаючи на різночитання щодо встановлення хронологічних меж, певним відгуком на виникнення та розвиток індустріального суспільства як глобального явища з усіма його протиріччями, в сфері філософії, культури, образотворчого мистецтва більшість науковців фіксують наприкінці ХІХ століття появу такого феномену як модернізм [8].

В таких умовах вулична скульптура, як і інші види мистецтва, стає віддзеркаленням модерністських ідей, а зміни структурно-планувальної організації міст зумовлюють створення нових типів майданчиків для її демонстрації – відкритих міських і ландшафтних просторів, що продовжують свій розвиток і в другій половині ХХ століття під впливом постмодернізму в межах глобального етапу процесу урбанізації.

Тобто під **вуличною скульптурою** розуміється така, що розташовується в міському середовищі на відміну від скульптурних елементів інтер'єру.

Садово-паркова скульптура – підсистема, елемент єдиної системи вуличної скульптури, що у міській структурі протягом століть відігравала важливу роль акцентів, композиційних вузлів, місць соціального тяжіння.

В свою чергу, **декоративна садово-паркова скульптура** традиційно носить більш камерний характер, ніж монументальна, що виникає на вулицях і площах міст. Часто розглядається як центр садово-паркового простору або фіксує його композиційні вузли. Може поєднуватися з іншими малими архітектурними формами – фонтанами, лавами, альтанками тощо, включатися в озеленення чи використовувати садові композиції у вигляді фону, оточення.

За засобами її формування виділяють жанрову скульптуру, алегоричну та символічну.

Жанрова скульптура [9] частіше за все віддзеркалює епізоди з людського життя, побуту, широко використовується на практиці і залишається досить популярною.

Алегорична скульптура трактує конкретний зміст в алегоричній формі, поєднуючи фігури людей і тварин з декоративними символічними атрибутами.

Символічна скульптура використовує знаки – символи, що несуть певний зміст, поняття для вираження ідей, почуттів, смислів. Частіше за все засобами символічного вираження служать різні предмети або геометричні форми.

Звичайно зустрічаються випадки, коли монументальні скульптурні композиції розміщуються на межі міського урбанізованого середовища і садово-паркового, ландшафтного. Сприймаючись з усіх боків, такі об'єкти фіксують важливі містобудівні вузли як для самого міста, так і для відкритого ландшафтного простору.

Прийнято вважати, що **монументальна скульптура** – це скульптура, що відрізняється великими розмірами, масштабними щодо навколишнього як штучного, так і природного середовища, з яким вона формує єдиний архітектурний ансамбль.

Крім алегоричної і символічної, широкого розповсюдження набула **портретна монументальна скульптура** – вид скульптури, що зображує конкретну людину або групу людей, передаючи поряд з ідеєю, схожість з персонажем, що зображується. При цьому засобами мистецтва виявляються не тільки зовнішні особливості, а й внутрішні духовні якості.

Тож можна казати, що єдина міська система вуличної скульптури складається з двох основних елементів – садово-паркової і монументальної, що, при наявності багатьох схожих аспектів, таких як засоби формування, матеріали, типологія тощо, відрізняються за своїм значенням в структурі міста. Так, декоративна садово-паркова скульптура використовується для створення максимально комфортного і естетично привабливого рекреаційного середовища, тоді як монументальна скульптура входить до складу архітектурних ансамблів, формує важливі композиційні акценти в структурі міста.

Так формування в місті **нових структурних елементів** громадського призначення – підцентрів розвитку, передбачає також і створення **скульптурної експозиції під відкритим небом** як невід'ємного елементу єдиного архітектурного ансамблю.

Також, **вуличну скульптуру використовують для відновлення існуючого депресивного міського середовища**, що сприяє формуванню нової зони чи вузла тяжіння не тільки для місцевого населення, а й для туристів.

Прикладом такого рішення може служити створення **сезонних скульптурних експозицій** на знаменитій Парк Авеню в центрі Манхеттену [10].

На початку ХХ століття завантажена транспортом Парк Авеню була дуже шумною. Ситуація змінилася, коли на зміну паровозам прийшли електровози. Їх було вирішено пустити під землею по тунелю, а на поверхні лишився потік легкового транспорту і пішоходи. Це звільнило території посередині вулиці, які поступово перетворилися на паркові майданчики. Цьому сприяла діяльність міської активістки Mrs. Albert D. Lasker, що самостійно створила тут зелену зону, адаптувавши її до агресивного міського середовища. А в 1970 році Департамент парків, що на цей час включив Авеню у своє господарство, найняв професійного ландшафтного дизайнера Клару Кофі, яка заклала основи парку, що існує сьогодні, включаючи території, де розміщують скульптури. В 1980-х роках, коли парк почав деградувати в результаті відсутності коштів у міста на

його підтримку, на допомогу прийшли громадські організації і ініціативні громадяни, зусиллями яких було створено проект озеленення, а потім спеціальний «Фонд для Парку Авеню».

Згодом, з фонду з озеленення однієї вулиці Фонд перетворився у впливову міську організацію, яка сформувала під своїм крилом Комітет по скульптурі на Парк Авеню, а також спільно з містом, громадську Художню програму. Діяльність Комітету в рамках цієї програми передбачає тісну співпрацю з художніми організаціями і безпосередньо художниками.

Саме цей комітет і вирішує питання по тимчасовим виставкам скульптурних композицій на Парк Авеню, що тривають близько півроку, враховуючі фінансові можливості організації або галереї, котра її встановлює. Втім, монумент відомої скульпторки **Луїзи Невельсон** отримав право на постійне встановлення на перетині з 93-ї вулицею за її новаторські роботи в області міської ландшафтної скульптури. (рис. 1).

Можна привести кілька найбільш відомих прикладів тимчасових експозицій. Наприклад, «металеві об'єкти» всесвітньо відомого іспанського архітектора **Сантьяго Калатрави**, що проспонсорувалися Марльборо, однією з найбільших галерей, у 2015 році. Хоч і називалися ці скульптури просто «об'єктами», але авторство упізнавалось миттєво – за фірмовими, що як би виривалися з середини композиції, деталями. Сам автор в інтерв'ю назвав цю серію робіт «Об'єкти в лісі людей» (рис. 2).

Рис. 1 – Луїза Невельсон «Нічна присутність IV» (Night Presence IV), Парк Авеню. Манхеттен. Фото: Robert A. Baron

Рис. 2 – Сантьяго Калатрава «Металевий об'єкт». Парк Авеню. 2015 рік. Фото с сайта pinterest.com

Ще одним прикладом може бути скульптура «Той, хто дивиться вгору» художника Тома Фрімена, що демонструє 33-ти футового чоловіка з піднятою вгору головою. Скульптура була встановлена в 2016 році на перетині 54-ої

вулиці і Парк Авеню, що спонсорувалася галереєю «Люрінг Августин», яка вже давно котується нарівні з міськими музеями (рис. 3).

Рис. 3 –Том Фридман «Той, що дивиться вгору». 2016 рік. Парк Аваню

Іншим пам'ятним об'єктом є «Paper Chase» автора **Аліка Айкока**, що була встановлена берлінської галереєю Томаса Шульте в 2014 році. Це величезна інсталяція, що нагадує білі смуги паперу, скручені між собою, привезені берлінської галереєю Томаса Шульте. Скульптура мала символічне значення, що натякає на мешканців сусідніх корпоративних будівель, а саме на їх прагнення отримати багато різних дипломів при одній, швидше за все юридичній, освіті, а, також, заробити на цьому гроші. (рис. 4).

В сучасному місті також спостерігається **точкове включення** вуличної скульптури або скульптурної композиції в існуюче міське середовище. Таке включення може доповнювати або заповнювати відкриті міські простори і навіть ставати візитівкою міста.

Так, вуличні скульптури французького художника і скульптора **Жана-Луї Тутена** унікальні та впізнавані, і схожі на архаїчних богинь, прикрашають вулиці і площі Тулузи, ставши невід'ємною складовою міста. Скульптура «Материнство придбана мерією Тулузи в 1995 році (рис. 5) і приваблює багатьох туристів [11].

Рис. 4 – Аліс Айкок «Paper Chase». Парк Авеню. 2014 рік. Фото: DOMINIQUE HAIM via sculpturenature.com

Рис. 5 – Жан Луї Татуан «Материнство». Тулуза, 1995 рік

Інший приклад точкового включення – коли скульптура, частіше монументальна, може використовуватися як акцент, що контрастує з навколишнім середовищем, але викликає зацікавленість і приваблює туристів.

Ще одне дуже цікаве явище спостерігається сьогодні на вулицях європейських, американських, азіатських та австралійських міст, що досить умовно можна визначити як **«витік декоративної жанрової камерної скульптури»** за межі садів і парків – просторів свого традиційного існування. Безліч композицій, що об'єднують людей, тварин, фантастичних істот, завдяки своїм масштабним людині розмірам, включаються в буденне життя містян по всьому світу (рис. 6).

Одним з перших митців, що буквально «впроваджував» скульптуру в буденний світ, доповнюючи її предметами побуту, може вважатися **Джордж Сігал** - американський скульптор і художник, роботи якого породили новий художній напрямок – «енвайронмент» – включення простору в художню композицію [12].

Як скульптор, який почав працювати в епоху поп-арту, Сігал створює свої твори з гіпсу. Перші його гіпсові фігури мали каркас із дерева або дроту. З 1961 року він вже робить гіпсові виливки безпосередньо, знімаючи їх з частин людського тіла. На початку 1980 років працює також з бронзою. Головним методом художника стає відмова від художньої ідеалізації.

Одна з відоміших робіт – «Пам'ятник Великій депресії», що знаходиться в Вашингтоні поряд із меморіалом Франкліна Рузвельта, відкритого в 1997 році (рис. 7).

Рис. 6 – Том Франц. «Жарт над поліцейським». 1985 рік. Брюссель, Бельгія

Рис. 7 – Джорж Сигал. «Пам'ятник Великій депресії». Бронза. 1997 рік. Вашингтон, США

Тож, **вулична скульптура** формує обличчя сучасного міста, роблячи його більш привабливим та комфортним для життя шляхом утворення нових структурних елементів, точкових включень, відновленням депресивних міських просторів.

Висновки

Вільні простори, якими оперує ландшафтна архітектура, розглядаються як складні, ієрархічно організовані, відкриті системи, що володіють композиційною цілісністю, сталістю та характеризуються взаємодією системоутворюючих елементів.

Елементи ландшафтного дизайну можуть вважатися системоутворюючими при організації ландшафтних просторів всіх ієрархічних рівнів.

Останнім часом для організації громадських та рекреаційних просторів в структурі міста широко використовується так звана вулична скульптура, яку прийнято відносити до малих архітектурних форм декоративного характеру. Вулична скульптура завжди була невід'ємною складовою міста. Її виникнення і розвиток нерозривно пов'язані з формуванням міських поселень.

Стимул для розвитку, зумовлений структурно-планувальною трансформацією міст та впливом модерністських ідей, вулична скульптура отримує в умовах становлення та розвитку капіталізму, починаючи з кінця ХІХ століття.

Традиційна підсистема вуличної скульптури в структурі міста складається з двох основних елементів: декоративної садово-паркової і монументальної громадських просторів.

Сьогодні формування в місті нових структурних елементів громадського призначення – підцентрів розвитку, стимулює також і створення скульптурної

експозиції під відкритим небом як невід'ємного елементу єдиного архітектурного ансамблю.

Ще один підхід – відновлення існуючого депресивного міського середовища шляхом використання вуличної скульптури для облаштування виставок під відкритим небом, що сприяє формуванню нової зони чи вузла тяжіння для усіх охочих.

В сучасному місті також спостерігається точкове включення вуличної скульптури або скульптурної композиції в існуюче міське середовище.

Ще одне дуже цікаве явище спостерігається сьогодні, що досить умовно можна визначити як «витік декоративної жанрової камерної скульптури» за межі садів і парків – просторів свого традиційного існування.

Щодо типових ландшафтних просторів в структурі міста – садів і парків, вони, частіше за все, отримують розвиток як виставкові майданчики скульптури під відкритим небом.

Список використаної літератури.

1. Артамонов В. А. Город и монумент. – М.: С. 1974. – 224 с.
2. Ладигіна І. В. Тенденції формування ландшафтної архітектури в сучасних умовах. Науковий вісник будівництва. – Харків, ХНУБА, 2018. – Т. 91. – № 1. – с. 21 – 28. DOI: 10.29295/2311-7257-2018-91-1-21-28
3. Ладигіна І. В., Дубіна Н. Г. Ландшафтний дизайн як засіб формування ландшафтних просторів. Науковий вісник будівництва. Харків, ХНУБА, 2021. – Т. 103. – № 1. – с. 60 – 77. DOI: 10.29295/2311-7257-2021-103-1-27-40
4. Родичкин И. Д., Бондарь ю. А., Вергунов А. П. и др. Краткий справочник архитектора. Ландшафтная архитектура / Под ред. И. Д. Родичкина. – К.: Будівельник, 1990. – 336 с.
5. Ландшафтная архитектура и ландшафтный дизайн. URL: <http://www.openmarhi.ru/upload/iblock/dc7/3.5.%20iogdmd%205.pdf>
6. Забелина Е. В. Поиск новых форм в ландшафтной архитектуре. Москва: Архитектура-С, 2005, 160 с.
URL:http://landscape.totalarch.com/search_new_forms_landscape_architecture
7. Малые архитектурные формы. URL: https://zgorod-nn.ru/services/malye_arhitekturnye_formy/
8. Модернизм. URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Модернизм>
9. Жанровая городская скульптура.
URL:https://ru.wikipedia.org/wiki/Жанровая_городская_скульптура
10. Вайс С. Сезонные скульптурные экспозиции на манхэттенской Парк Авеню, 2016 URL: <http://www.runyweb.com/print/articles/40/seasonal-sculptures-exhibition-on-manhattan-park-avenue.html>

11. Уличная скульптура Жана-Луи Тутена. URL: <http://3d-photo.msk.ru/167-ulichnaya-skul-ptura-zhanalui.html>
12. Сигал Джорж (художник).
URL: [https://ru.wikipedia.org/wiki/Сигал,_Джордж_\(художник\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/Сигал,_Джордж_(художник))
13. Витюк Е. Ю. Городская среда как арт-объект, Томск, 2012, № 364, с. 43-48
URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/gorodskaya-sreda-kak-art-obekt>
14. Crossarea. Что такое уличное искусство и каким оно бывает?, 2018 URL: <https://crossarea.ru/street-art/street-art/>

References

1. Artamonov V. A. (1974). City and monument. [Gorod i monument] Moscow, Stroyizdat, 224 s. (in Russian)
2. Ladigina I. V., Dubina N. H. (2018) Trends in the formation of landscape architecture in modern conditions. [Tendentsiyi formuvannya landshaftnoyi arkhitektury v suchasnykh umovakh] Naukovyy visnyk budivnytstva, Kharkiv, KhNUCEA, 91(1), 21-28. DOI: 10.29295/2311-7257-2018-91-1-21-28 (in Ukrainian)
3. Ladigina I. V., Dubina N. H. (2021) Landscape design as a means of forming landscape spaces. [Landshaftnyy dizayn yak zasib formuvannya landshaftnykh prostoriv] Naukovyy visnyk budivnytstva, Kharkiv, KhNUCEA, 103 (1), 60 – 77. DOI: 10.29295/2311-7257-2021-103-1-27-40 (in Ukrainian)
4. Rodichkin I. D., Bondar' yu. A., Vergunov A. P. (1990) A brief guide to the architect. Landscape architecture [Kratkiy spravochnik arkhitekatora. Landshaftnaya arkhitektura] Kyiv, Budivelnik, 336 s. (in Russian)
5. Landscape architecture and landscape design. [Landshaftnaya arkhitektura i landshaftnyy dizayn] URL: <http://www.open-marhi.ru/upload/iblock/dc7/3.5.%20iogdmd%205.pdf> (in Russian)
6. Zabelina Ye. V. (2005) Search for new forms in landscape architecture [Poisk novykh form v landshaftnoy arkhitekture] Moscow, Arkhitektura-S, 160 s. URL: http://landscape.totalarch.com/search_new_forms_landscape_architecture (in Russian)
7. Small architectural forms. [Malye arkhitekturnyye formy] URL: https://zgorod-nn.ru/services/malye_arhitekturnye_formy/ (in Russian)
8. Modernism. [Modernizm] URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Modernizm> (in Ukrainian)
9. Genre urban sculpture. [Zhanrovaya gorodskaya skul'ptura] URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/Zhanrovaya_gorodskaya_skul'ptura (in Russian)
10. Vays S. (2016) Seasonal Sculptures on Manhattan Avenue. [Sezonnyye skul'pturnyye ekspozitsii na mankhetenskoy Park Avenyu]

URL:<http://www.runyweb.com/print/articles/40/seasonal-sculptures-exhibition-on-manchattan-park-avenue.html> (in Russian)

11. Street sculpture by Jean-Louis Tuten. [Ulichnaya skul'ptura Zhana-Lui Tutena] URL: <http://3d-photo.msk.ru/167-ulichnaya-skul-ptura-zhanalui.html> (in Russian)

12. Seagal George (artist) [Sigal Dzhorzh (khudozhnik)] URL:[https://ru.wikipedia.org/wiki/Сигал,_Джордж_\(художник\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/Сигал,_Джордж_(художник)) (in Russian)

13. Vityuk Ye. YU. (2012) Urban environment as an art object. [Gorodskaya sreda kak art-ob"yekt], Tomsk, 364, 43-48 URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/gorodskaya-sreda-kak-art-obekt> (in Russian)

14. Crossarea. (2018) What is street art and what is it like? [Chto takoye ulichnoye iskusstvo i kakim ono byvayet?] URL: <https://crossarea.ru/street-art/street-art/> (in Russian)

Аннотация

Руденко Алина Александровна, Харьковський національний університет будівництва та архітектури, Харків, Україна.

Ладыгина Ирина Владимировна, кандидат архітектури, доцент, Харьковський національний університет будівництва та архітектури, Харків, Україна.

Восстановление депрессивного городского пространства путем использования системообразующих элементов ландшафтного дизайна

Рассмотрены системообразующие элементы ландшафтного дизайна на примере уличной скульптуры.

Представлены основные примеры использования уличной скульптуры.

Проанализированы мировой опыт формирования объектов уличной скульптуры как системообразующих элементов ландшафтного дизайна и их применения для восстановления депрессивных пространств в структуре постиндустриального города.

Определены их системообразующие особенности и типологические признаки в условиях постиндустриального города.

Традиционная подсистема уличной скульптуры в структуре города состоит из двух основных элементов: декоративного садово-паркового и монументального общественных пространств.

Декоративную садово-парковую скульптуру по средствам формирования делят на жанровую скульптуру, аллегорическую и символическую.

Формирование в городе новых структурных элементов общественного назначения – подцентров развития, предполагает также создание скульптурной

экспозиции под открытым небом как неотъемлемого элемента единого архитектурного ансамбля или создание сезонных скульптурных экспозиций.

Таким образом, уличная скульптура формирует лицо современного города, делая его более привлекательным и комфортным для жизни путем создания новых структурных элементов, точечных включений, восстановлением депрессивных городских просторов.

Ключевые слова: постиндустриальный город; ландшафтный дизайн; уличная скульптура; городское пространство; системообразующий элемент; депрессивные территории; восстановление.

Abstract

Rudenko Alina, Kharkiv National University of Civil Engineering and Architecture, Kharkiv, Ukraine.

Ladigina Irina, PhD in Architecture, Kharkiv National University of Civil Engineering and Architecture, Kharkiv, Ukraine.

Restoration of depressive urban space through the use of system-forming elements of landscape design

The system-forming elements of landscape design on the example of street sculpture are considered.

The main examples of the use of street sculpture are presented.

The world experience of forming street sculpture objects as system-forming elements of landscape design and their application for the restoration of depressed spaces in the structure of the post-industrial city is analyzed.

Their system-forming features and typological features in the conditions of the post-industrial city are determined.

The traditional subsystem of street sculpture in the structure of the city consists of two main elements: decorative garden and monumental public spaces.

Decorative garden and park sculpture by means of formation is divided into genre sculpture, allegorical and symbolic.

The formation of new structural elements of public purpose in the city - subcenters of development, also involves the creation of a sculptural exhibition in the open air as an integral part of a single architectural ensemble or the creation of seasonal sculptural exhibitions.

Thus, street sculpture shapes the face of the modern city, making it more attractive and comfortable to live by creating new structural elements, point inclusions, restoring depressed urban spaces.

Key words: post-industrial city; landscape design; street sculpture; urban space; system-forming element; depressed territories; restoration.